

Előfizetési ár:

Égész évre 5 frt — kr
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Külsőeknek, körjegyzőknek és néptanítóknak:

Égész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Valentin Károly fia, Weidinger N., Engel Lajos, Hochrein József, Greiner Lípót kereskedésében és a dohányfőzödésében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal (Lyceum nyomda épület) hol mindenek legutányosabb árak szabnak. Minden beiktatott hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyit-térben egy sor 10 kr.

Kéziratok

a szerkesztőségbe, (Lyceumi nyomda épület) küldendők.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Lyceumi nyomda épület

Kéziratok nem adatnak vissza.

Simor János hercegprímás †

Pécs, 1891. január 24-én.

Harangok zúgása, gyászlobogók lengése hirdeti Simor János hercegprímás halálát.

Meghalt, lehet mondani hirtelen, váratlanul, — gyászba borítva az anyaszentegyházat, a hívők millióit, az egész országot.

Alacsony sorból származva — elnyerte Magyarország hercegprímási székét, mely fényre, méltóságra, hatalomra és gazdagságra mindjárt a pápai szék után következik, melynek mindenkoron egyik legbiztosabb és legértékesebb oszlopa volt.

Huszonnégy évig viselte a hercegprímási méltóságot, melyben azon szerencse érte, hogy ő kenhette föl királylyá I. Ferenc Józsefet, kinek alkotmányos, dicső országlása is bizonyítja, hogy Simor kezén áldás fakadt . . .

Huszonnégy évig uralkodott a hercegprímási széken, szigorúan megmaradva egyházi hatáskörében. A politikai élet küzdelmei nem birtak reá nézve ingerrel, vagy talán nem tudott, nem akart megbarátkozni az uralkodó áramlatokkal. Magyarország legtöbb papja nem is volt népszerű soha, a miben talán legtöbb árt volt, az egyháztól zárkózott természetén kívül a folyton meg-megújuló hírlapi szellőztetés, hogy tulságosan mellőzi a magyar ipart és tulságosan elnéző a pánszlávok iránt.

Ő azonban, a népszerűségre mit sem adva, végéig magas kötelességeit és mi közben hercegprímási megéjé: rendezé, az egyházpolitikai kérdéseket ügyes kezekkel, simán vezette, — a primási óriási vagyont tetemes beruházásokkal növelte, jövedelméből tette, és multé és pártolta az irodalmat, muzeumokat létesített, monumentalis épületeket emelt, iskolákat, templomokat, emberbaráti intézeteket alapított és fejedelmi bőkezűséggel dotált egyháza és saját maga legnagyobb dicsőségére, megmutatva, hogy valóban nemes szív dobog kebelében, mely megérdemli, hogy nemzete szeretettel gondoljon reá és tisztelettel hajoljon meg előtte.

Harangok zúgása, gyászlobogók lengése hirdetik Simor János hercegprímás temetését. Az uralkodó ház tagjai, az ország zászlós urai, az egész nemzet meghatva áll a sír körül, mely a legjelesebb egyháznagyok, a legneme-

sebb emberek egyikét fogadta ma méhébe. És fölhangozik országszerzte a nagy halott életének méltatása, tetteinek kritikája és e méltatás, e kritika: a legteljesebb elismerés a hitbuzgó egyháznagy, a takarékos gazda, a bőkezű emberbarát és különösen a kiváló politikus iránt, ki az egyház hajóját mindig az államé mellett tartva tudta kormányozni, tudva, hogy e kettő egymással a legfőbb jóvesztézetés nélkül összeittközésbe soha nem jöhet.

És ez elismerés, melyet a hercegprímás politikai ellenfelei is nyíltan bevallanak, a legnagyobb dicsősége a boldogultnak.

Adja Isten, hogy az elhunyt hercegprímás egyháznagyi és emberi érnei majdan utódában is meglegyenek!
Feiler Mihály.

Reflexiók a „Fin du siècle“ felett.

Mit fenn véka alatt rejtegetnek és ügyesen lepleznek, azt nálunk egész nyíltan proclamálják. Bizonyítékul szolgálhat erre dr. Nemes Vilmos urnak „Fin du siècle“ címmel díszeskedő cikke, mely ugyancsak a lap hasábjain jelent meg rövid idővel ezelőtt. Nagy garral hirdeti, hogy „kez d-rengeni“ mert ima, „újra előtűnik a liberalismus napja és fényő sugara beszegélyezik biborral az égboltozatot“, mint ezt dr. Nemes ur észrevenni méltóztatott. Ő ugyanis a mindenfélő bő és áldásos „Világosság“ szőré francia forradalom üdvözítő napját véli hazánknak mindeddig borongós egén föl-földözhetni, mely üdvözítő (?) napnak perzselő sugara majdnem az egész világ viruló szezeit tönkretették. Vagy miféle „nap“ vala az, mely éjt borított az emberi emlére és olyannira elbágyasztá annak tehetőségét, hogy az birtokosát, az embert, az állatnál is jobban lealjasítá, — mely a keresztény elmét pogánynyá, bálványimádóvá tette; tehát ott, a hol — az emberiséget haladásában 18 századdal hátravetette? Mert azt is kell, hogy figyelmeire méltassa dr. Nemes ur, hogy az ember nem pusztán társadalmi állat, hanem egysversmind erkölcsi lény is. Ugy látszik, hogy dr. Nemes ur a nistóriát akarja megcáfolni, melynek minden lapja fényes tanúságot tesz a „fölszabadító revolutió napjának“ üdvös(?) hatásáról. Nem tudom meg van-e győződve dr. Nemes ur arról, a mit mond, hogy ezen „nap“ hatása alatt a magyar erős, nagy és hatalmas lesz. Én nem mondhatám. S mellettem van a mult is. Vagy nem a „Szabadság, Testvériség és Egyenlőség“ tojásából kelt e ki a híres ideig-öráig létezett császárság? S mondhatjuk-e, hogy Franciaország azóta, a mióta ott az az imádott „nap“ föltűnt — most, ugy látszik, már nyugvóra tért — erősebb lett? Erősebb és mennyivel lett erősebb valamely állam áltál, hogy zsidóit emancipálta, — mert dr. Nemes ur szerint a Szabadság, Testvériség és Egyenlőség mársra ugy sem vonatkozhatik — mondom erősebb lett-e azáltal, hogy zsidóinak — a mihez tulajdonképen joga nincs — a conubiumot megadta? Pedig minden jel arra ólöz

dr. Nemes ur szerint, „s a magyar génius az szá zadot nem engedti a vételtenségre aláhányatlan mindaddig, míg a francia forradalom igéje magyar földön egészen testő nem válik“ — míg Magyarországon a zsidók emancipációja véghez nem megy „Conciliánsá vált a magyar társadalom hangulata, lelkülete s a társadalom kézzel megadni a zsidó polgártársaknak a conubiumot“, mondja ugyancsak dr. Nemes V. ur, mely monadásában csak egy szót nem értek s ez a „társadalom“. Mert magyar társadalomnak nevezhetjük e azon egyeseket, kik az „üdvözítő“ liberalizmus, vagy jobban mondva szabadkőmivesség zsoldosai, csatlósi lévén, istentelen elveiket egy egész nemzettestre tukunál akarják, anélkül, hogy ezen test zőme tudomással bíra gonosz üzeleimkről? Azok, kiknek feladata volna, hogy hivataluk, rangjuk és állásuknál fogva a magyar népet ugy az erkölcsi, mint az anyagi haladás útjára térítgessék, mi az elleni gyűlölségből a mi religióra, lelkiismeretre, örök boldogságra vonatkozik, önmagukban és következményeikben meg nem fontolt és át nem értetett eszméket hangoztatnak, hogy ezeket erkölcsrontó és hibontó következményeikkel együtt egy keresztény nemzet nyakába sózzák, a nélkül, hogy ez valaha kérte volna, mert hisz soha nem is kérhette. Vagy ismeri dr. Nemes ur a magyar népet? Ha igen, ugy tudhatja bizonyára, hogy mennyire vágyakozik az a zsidóházaság után. Én ugyan még sohasem halottam, hogy ily mandatummal valakit a képviselőházba küldtek volna. — És mi joga van az államnak — nemcsak szükség esetén kívül, hanem még a közbeke megzavarásával is — a nemzettestre utált törvényeket szabni? Tény ugyanis az, hogy a keresztény családapa — ha csak nem olyan keresztény, mint a milyen zsidó az, ki conubium után sponakodik — szükségképp irtózzék még a gondolatól is, hogy leányát zsidónak adja, uokáját körülmények stb. Nem volna-e ez vallási meggyőződésének határozott föladasa? Különbem, nem tudom elhiini, hogy az a 600,000 zsidó, ki mind igaz magyarok valja magát (Isten éltesse!) olyan nagyon epekedjék a conubium után, mert feltételezem azt, hogy akad köztük is nem egy, ki meggyőződésből zsidó. De hát nem is zsidó ám az, ki ny szerencsétlen kapaszokdókkal akarja a zsidó vért a magyar vérel összekeverni.

„Róma nagysága is azou időtől vette kezdetét, mikor plebeiusainak conubiumát decretálta.“ miből dr. Nemes ur szerint analogia: Magyarország csakis akkor lesz nagygyá, mikor a zsidók conubiumát elhatározza s törvénybe iktatja. No! fejőn találta a szótát mondanbun. Én ezt az analogiát bizony akkép formulázám, hogy Magyarország társadalmi misolvirágási korszakát, vagyis igazi nagyságot akkor érte el, midőn a hábbérendszert megszüntetvé jobbágyait fölszabadította. Mondom másodvirágását, mert ki merné Magyarország régi nagyságot kétségbevonni? Nagy volt a magyar Nagy Lajos korában is, kinek „míg fejedelmi parancsa az Adriai-, Balti- és Feketetenger határáig hangzott, befolyása eldöntőleg hatott egész Európára.“ (Horváth M.) Valóban csodálom, hogy Mária országa is részesülhetett a törőnelem ily elismerésében s hogy az a társadalmi nagyság a zsidók emancipációja nélkül is megszületne.

De eltekintve dr. Nemes urnak kevésbé jól megfontolt analogiájától, nem a legnagyobb igazságtalanságot követné-e el az állam, b-hoz-

ván a polgári házasságot? Hónét van az államoknak azon joga, hogy a családi szentélybe tolakodva, onnét békét, hitet száműzzön? Mi jogosítja föl őket arra, hogy milliókat megfoszjanak legnagyobb kincsüktől, hitüktől?

Nyílt hadüzenet ez istentelen törekvés minden vallás és vallásosságának, erkölcs- és erkölcsiségnek, mi nélkül azonban meginog az államok támasza, talpköve s „Róma ledől s rabigába görnyed!”

Vagy nem fosztja-e meg hitétől az egész nemzetet? Bemutatunk-e egy ily Nemes féle társadalmi eszmékszülte házasságot, illetve családot a maga valójában. Van-e családi béke, hol ez a családtag a vasárnapot, az a szombatot üli meg? Ez bőjtől, az sátoros ünnepeket tart? az az eljövendő, ez már az eljött Megváltót imádják! Nagyon természetes, hogy dr Nemes ur még nemesebb gondolkodásmódja szerint ezen a keresztény alapfogalmakhoz tartozó körülmények számításba nem jöhetnek: mert a polgári házasság nem ismer vallást nisi államvallást, vagyis élünk a hogy tudunk; miattam akar van Isten, akár nincs.

Könnyű elképzelni a jövendő zsidó emancipált társadalmi képet, mely ily alapszűzéken alapul. Nemes ur azt gondolja, hogy mi nem becsültük, nem fogjuk előbb becsülni a zsidót, míg connubiuma nem lesz! Sőt ellenkezőleg! Maga dr Nemes ur bizonyítgatja, mennyire becsüli a kereszténység Pécs egyik előkelő zsidóját, mint honpolgárt, anélkül mégis, hogy connubiumra gondolna.

Téved Nemes ur, midőn ily alaptalanul szeretetelenségű, igazságtalanságról vádol benntűnt. Teljesen igaz van abban, hogy a zsidó is ember s mi teljesen elismerjük ember voltát, tudjuk méltányolni érdemét és becsülni nagyságát, mindazonáltal nem kérünk a connubiomból. Maradjon a magyar keresztény polgár keresztény, a zsidó lehet miattunk magyar zsidó. A magyarságnak nem az a feltétele, hogy valaki katolikus, lutheránus, kálvinista vagy zsidó-e; hanem hogy szívvel lélekkel szeresse hazáját, vallásbeli meggyőződése hazafiságához nem conferál. Tehát ne féljen dr Nemes ur attól, hogy a zsidó nem lehet magyar, akkor plane eddig magyar zsidó nem is létezett volna.

Az pedig, hogy „a keresztény társadalom békülékeny, hangulata mind nagyobb, tért hódít és előzékeny válik” — a mi különben már nagyon régi dolog — ismét csak azt bizonyítja hogy a keresztény becsüli másnak vallásos meggyőződését és ettől eltekintve magához emeli az eddig despectált zsidóságot s kívánja neki a polgári egyenlőséget és testvériséget.

Nem tárgyalom dr Nemes ur felhozott példáját, a pécsi zsidóközség temetőügyét; elég legyen annyit tudnunk, hogy a város ad nagy-lekűen (drága pénzért! A szerk.) földet az új temetőhöz; — de nagyon sajnáljuk azon négy szavazó urat, kik a keresztény temetőbe, tehát (A holtak porában nincs más hely a fagyűlölet, mint az élőkben, A szerk.) kereszt mellé a zsidó talmud leírásos sírlemlékeket állítanak akarják.

„Mi mint jó testvérek tartózkodunk minden erkölcsötől a testvér ellen,” egye, kérem, jól fonyolóra dr Nemes ur e szép szavakat s be fogja látni a fentemlített négy szavazó urnak pártatlan erkölcsöt a testvér ellen. Lám mily szépen kezd derengeni Pécs város felett, különösen mióta a belvárosi plebánia megüresedett s az az egynehány zsidó választó polgár a kath. plebánia betöltésénél fogva választási jogát gyakorolhatni. Föltéve ezt, de meg nem engedve, nézze csak dr Nemes ur, mennyire türelmesen viseli az egyház testvéreül a zsidókat még legfontosabb ügyének eldöntésében is: jóllehet eléggé tudja, hogy a zsidó, ha csupán az ő kezében volna a választás, bizony csak olyaura vetné szemét, kinek ismervén gyengeségét előre sejtethő, mily könnyű lesz vele elbánni — s nem a katolikusnak, hanem a zsidónak előnyére választotta meg a plebánost.

Hogy ebben különben mennyi a méltányosság, annak elbírálását dr Nemes urra bízom. Mégis jó, hogy Pécsen a zsidókon kívül van még egy két önzérletes, saját egyházának ügyét szíven hordó katolikus választó is, kik hiszem,

hogy képesesek lesznek ellensúlyozni a zsidók esetleges túlképását.

Lám, lám! dr Nemes ur, mennyire tudjuk mi és mily nagy áldozat árán az egyenlőség és testvériség elvét becsülni, a hol azt tennünk nem is kellene; hisz, nagyon jól tudja Krasznógod is, hogy a patrónus csak az egyház küllóság kegyéből az — levén a patrónatus jog privilegium, melyet annak adhat, kinek akarja. S így a derengő félhomályban is megnyerje kicsillámlik a kath. nagylelkűség, mely mindenkit bíz, testvérenek tekintvén mindenkit, valamint pártatlan türelmessége is. Ime, különösen Pécsen „egyenlő és testvér a város minden szülötte!”

Dacára azonban ezen szinleges békességnek mert dr Nemes ur cikke után csakis szinleges már, én is felkiáltok:

„Hála neked te ádvához „Fin du siècle!”, mert öntudatra ébresztettél benntűnt s fenhangon dörgőd füteinkbe; Fratres sobrii estote et vigilate, quia adversarius vester... circuit, querens quem devoret, cui resistite fortes in fide!”

Theologus.

(Közöljük e cikket, nehogy azt mondassák, hogy a hírlapi vitát lehetetlenül tesszük. A szerk.)

Bucus lakoma. A sztlőrinci járás hétfőn bucsúzott el főbírájától: Trixler Károlytól, kit immár a mohácsi járás vall magának. A járás körjegyzői és tisztviselői ifj. Krasznay Mihály vezetés alatt d. e. 11 órákor bucsúztak el szeretetű, mondhatni: bályonyozott főnöküktől. A bucsuzás igen megalott volt, ugy Krasznay, mint a neki válaszó Trixler szavát elfojtotta a válás fölött érzett fájdalom keserűsége és nem volt szem, mely könyvet eltitkolhatta volna. A bucsuzás után a tisztelgők barátságos közös ebédre gyűltek össze a nagyvendéglőben, este pedig ugyanott diszbankett tartottat, melyen 72-en vettek részt. Ott volt egész Sztlőrinc és a járás intelligenciája, nem különben több vendég: a távozó főszolgabíró tisztelői. Ott voltak: Nádossy Kálmán kir. tanácsos, Jeszenszky Ferenc képviselő, Polgár Jenő főszolgabíró, Krasznay Mihály szolgabíró, Pólt járásbíró, Ország János birtokos, Nádossy István, Fazekas Sándor bérlik, Benkő Gyula, Kustos Lajos, Jeszenszky Antal ügyvédek, Jeszenszky Tódor, gróf Laszberg, Milodanovich Simon h. huszárpáti, dr Rameshofer, dr Veres Zoltán, Toth Gyula sztlőrinci és Szabó bükösi plebánosok, Morvay Ferenc nagyválti lelkész, Szűts, Siska, Somogyi, Henfner, Kerdly, Pinter körjegyzők, Nádossy Elek, Kaiser Elek, Sztygörgyi, Feiler Mihály hírlapíró stb. A nagy társaság a küldöttség meghívására megérkező főszolgabírót lelkesült éljenkiadással fogadta. Az első fölköszöntő Nádossy Kálmán mondotta az ünnepeltre a járás bánatának adva kifejezést Trixler elviesztése fölött, melyben azonban barm megnyugvás és ez az, hogy Trixler Károly a megye egyhangu bizalma folytán vállalta el az elkövetését minek elvállalásában vállaltathatjuk Trixler Károly egyéniségét, ki saját akaratát mindig önzetlenül alá tudta rendelni a közügyeknek. Megemlékezett a távozó főszolgabírónak áldásos működéséről a sztlőrinci járásban, hol az önzetlenség példaképévé vált és az összetartó kapesot képezte társadalmi téren. Biztosította Trixlert, hogy a járás őt szívébe zárta tartja és kívánja, hogy ő se felejtse el a sztlőrinci járást soha. — Utána Benkő Gyula szolott, megemlékezve Trixlernek 13 év előtti ünnepeltetéséről, midőn a járásba visszatért. Akkor örömmünnepe volt a járásnak, ma a bánatos istenbozást napja. Trixler távozásával a járás elvesszt 18 éven át volt főtisztviselőjét, a járás lakói pedig öszinte, egyesek lelkü jóbarátjukat, kik között nincs senki, ki az ő jóbaráti szívének melegt nem érezte és akinek szíve melegt a járás ezután is ép úgy fogja érezni a távolból is, mint érezzük a napét, mely távol van és mégis melegt. Élteni Trixlert és kívánja, hogy lelki és testi erői épségben maradvá hivatalát új helyén is oly derekasan betöltsse,

mint betölté Sztlőrincen. — Dr Veres Zoltán sellyei orvos Ovidius száműzetésében irt szavait idézi: kis könyveskörmű, nélkülem méssz baba, jaj, hogy én nem mehetek veled. Szellemes beszédében Trixlert a hátlen völégényhez hasonlítja. Sajnálja, hogy Trixler agglégény, ki után a járásnak nem maradt egy kis Trixlerje, és utódára: az új főszolgabíróra térve át, kívánja, hogy oly szíve legyen neki, mint Trixler Károlynak és akkor az egész járás az övé lesz. — E tetszéssel fogadott beszéd után Trixler Károly szolott, az elválás percében érezve és megvallva, hogy a sztlőrinci járást a rajongásig szereti, melynek lakói a szeretet kötélekével kapcsolják magukat hozzá. Fájjalta, hogy meg kell válniok és így nem lesz alkalma e szeretetet kiérdemelni. Köszönetet mond szíve mélyéből a járás értelmiségének támogatásáért, sztetetétért. Ez lesz a talizman, melyet új állásába magával visz, ez elő fog borulni, ha sorsa megnehezül és bizonyos, hogy enyhületet fog benne találni. A járás jó létere iránt poharát. — Utána Morvay Ferenc elismeréssel szólva a Trixler hagyományát képező áldásos közzsellemről és szepőtlen, tiszta jellemről, melyet még ellenség is elismer, reményét fejezi ki, hogy e szellem meg fog honosulni a járásban és ebben a reményben üdvözli Trixler utódát: Polgár Jenő főszolgabíró, kívánva neki, hogy új állásában minél több elismerés legyen osztályrésze. — Benkő Gyula Nádosy Kálmánra ürité poharát, mint a kinek legkiválóbb része van abban, hogy a sztlőrinci járás a megyében mintakép. — Krasznay Mihály a járás tisztviselői nevében biztosítja a távozót, hogy ők, bár vezérágukat vesztik el benne, mint csonka törzs nem lesznek méltatlanok a szép virághoz, mely belőlük kihajított. Toth Gyula plebános Jeszenszky Ferencre a járás országgügyi képviselőjére ürité poharát, kívánva, hogy partja zászlaját mentől előbb győzni lássa. Benkő Gyula Feiler Mihályt, lapunk szerkesztőjét köszönté föl, mint a ki megjelenésével megmutatta, hogy a járás ügyei iránt figyelemmel van; amire lapunk szerkesztője válaszótt, kijelentve, hogy Baranyavármegye ügyeit a sajátjaiként tekinti, melyeknek előmozdítását a saját útján legszentebb kötelességének tartja. Majd átítve Trixler közkedvettségére, a nép e szeretetének előidőz okát abban látja, hogy Trixler mindenkor a kötelességek teljesítésének embere volt és meggyőződését fejezte ki, hogy új állásában is ennek embere marad, az ő egészségére ürité poharát. — Szűts Károly megemlítve, hogy Trixler zászlajára e jelszavak: tiszti kötelesség, becsület és önzetlenség volt írva, reményét fejezte ki, hogy e jelszavak a járás zászlaján a jövőben is megmaradnak. Végül Trixler Károly a járás női erényekben gazdag hölgyeire ürité poharát, mi általános lelkeséssel fogadtatt és befejezte a hivatalos bankettet, melynek folytatása azonban jó belenyúlt a hajnalba, sőt egyséknél a reggelbe is. A sztlőrinci járás e bankettel megmutatta, hogy az igazi érdem iránt a kelő elismeréssel van, ami különben ily unalmas járásnál csak természetes. Ez elismerés legszébb jutalma Trixler Károly 18 évi működésének, amely működés a legjobban ajánlható neki Mohácsra, hol, kívánjuk, találgon egy oly sikeres tevékenységi kört, mint talált és alkotott magának sztlőrincen.

H I R E K.

Requiem. Simor János hercegprímás lelki üdvéért pénteken d. e. 9 órákor gyász isteni tisztelet tartottat a lyceumi templomban, melynek szertartásait dr Feszti Károly kanonok végezte. A requiemet a megyei és városi, egy a katonai batóságok teljes számban vettek részt.

Rendjel adományozás. Perlberg Arthur pénzügyministeri osztálytanácsosnak Ő Felsége a király — a pénzügyi közigazgatás terén teljesített szolgálata elismerésül a III. oszt. vaskoronarendet adományozta díjmentesen.

Adomány. A pécsi szegények javára „Kardinal Puff” aláírással 1 (egy) frt adatott át szerkesztőségünknek, mely összeget rendeltetési helyére (a pécsi szegényházhoz) juttattuk.

Schmidt Frigyes †. Schmid Frigyes báró műépítész, a pécsi székesegyház nagyevű restaurálójá meghalt múlt péteken, 60-ik évében. Egyike volt a világ legnagyobb építészének. A sors nem adta meg neki, hogy befejezze a pécsi székesegyház restaurálását, ami alkotása pedig a maga nemében páratlan és neve megörökítéséhez szintén lényegesen fog hozzájárulni. Nyugodjék békében.

Kinevezések. L a b á n József vasuti és hajózási felügyelőségi biztos. Labán ezredes testvére a kereskedelmi miniszter által főfelügyelővé nevezetett ki. — D u k a Achil I. o. kir főmérnököt a kereskedelmi miniszter közüli kerületi felügyelővé nevezte ki. — Ugyanilyen kinevezésben részesült S c h o l t z Gyula kir. főmérnök Kaposváron.

Pártoló tag. Tainzmann Győző cs. és kir. huszárezredes a szabályzerű 5 frt befizetéssel a „Pécsi bizalmas segélyező egyesület” pártoló tagjai sorába lépett.

A helyőrségi estélyek, melyek a múlt években oly jó emlékekben élnek közönségünknek, ismét fölléptek úgy is rövid farsangunk szinpadára, jó kedvet, szórakozást szereve a benők résztvevőknek. A rendező bizottságot határozott elismerés illeti meg az estélyekért, melyek elsősorban f. hó 17-én oly szépen sikerült. A legközelebbi helyőrségi estély f. évi február 7-én, jövő szombaton este 8 órakor fog a „Hattyu”-teremben megtartatni. Ez estélyekre külön meghívók nem küldetnek azért és a rendezőség lapunk útján kéri föl a helyőrségközönséget, hogy egyszerre öltözékben kegyeskedjenek megjelenni.

A joghallgatók táncostélye f. hó 24-én igen szépszámu közönséget vonzott a Hattyu-terembe. A négyeseket mintegy 50 pár táncolta ami szinte várakozáson fölül sok; de joghallgatóink örültek neki, legalább az eddigi szokásos deficit helyett jut a szép fölszögből az „Olvasókör” és a „Segélyegylet” javára is. A hölgykaszoruban ott voltak: Angster nővérek, Czigler Emma, Dóczi Vilma, Dobszai Mariska, Driesz Mariska, Eisner nővérek, Eötvös Ilka, Epstein Anna, Fekete Etelka, Gebhardt Katica, Gianone Malvin, Handwerk Ella, Hinka Ilona, Hoffman Ella, Horváth Viktoria, Jeszenszki nővérek, Kristóf Irma, Kovácsics Mariska, Lang Gizella, Marosi Mariska, Mazah Ilka, Mestrics Etelka, Nagy Flora és Margit, Obektó Gizella, Pradaska Darinka, Pinter Terka, Petrovics Terka, Pfeffer Ilka, Piller Anna, Racz Matild, Schlauch Irma, Szklai Margit, Warza Tekla, Weidinger Ilka, Weidinger Sarolta, Weigl Ilona, Wurster Irma, Zsolnai nővérek.

Piknik. Az idei farsang nemcsak rövid, de nálunk valóságilag gyérnek mondható, amennyiben a jogász- és kaszinó bálon kívül egy nagyobb mulatságnak sincs, hol a tánckedvelők és mulatók szerzők magukat kiombolhatnák. Nem esoda tehát, ha előtérbe lépnek a batyubálok, melyek nem csak fesztelenebbek, de jobban is szoktak sikerülni, mint a fényes bálók, melyeknek merev bilincsei itt lepattanának jobban mondva föl sem rakatnak) és a társaság, melyet ügyes rendező kezek a legtapintatosabban az egymáshoz illő elemekből válogatnak össze, mint egy nagy család tagjai a legkedélyesebben mulat át egy ejszakát. Ily előkelő batyubál lesz február 3-ikán a négyeleti gyermekkert helyiségében, melynek főző rendezői szerepét S á v e l Kálmán törvényszéki elnök kedves neje viszi a legelőkelőbb családok közreműködésével, amiből hogy más, mint világra szóló jó mulatság nem származhatik, azt hisszük: felesleges is mondanunk.

Statistikai correctura Tekintetes Szerkesztő Ur! Szem előtt tartva Napoleonnak a a statistikáról mondott híres szavait, melyek szerint „a statisztika a jelenségek költségvetése s mint ilyennek igaz és teljesen megbízható adatokat kell tartalmaznia” — megkérem, ha megengedi méltóságát, hogy a becses lapja f. é. 4. számának vezérekéjében foglalt, az általam szerkesztett kamarai évi jelentésből, idézett s nyilván sajtóhírből fölhozott, adatot: „hogy Pécsen egy éven át h a t e z e r hordó stajer alma lesz elarusitva” — a maga valóságára redukáljam. Az emhelt kamarai jelentés tárgyát képező évben ugyanis a Pécsre importált

alma 316 m. mázsát tett ki s azóta is a Pécsen elarusított stajer alma mennyisége évenként 2—400 m. mázsa közt hullámzott, Teljes tisztelttel: Dr Záray.

A népszámlálás megyénkben befejezteit és eredményéről a következő összesítést kaptuk:

Járás neve	lélekszám	Többlet
Pécsi	1881	1891
Siklósi	33818	37403
Baranyavári	34359	35614
Mobácsi	47537	51681
Pécsvárai	41640	46821
Hegyháti	31663	34975
Szent-Lőrinci	40859	44492
	34836	36668
összesen	264712	287655
Pécs sz. k. város	28702	33756
Mindössze	293414	321431

Megjegyezzük, hogy Pécs lakossága a katonasággal együtt jelenleg 35200 és a lakos-számmal városunk az ország 10-ik legnagyobb városa.

Drága ujdonság. Már tudni illik, hogy nekünk magunknak kellett sokba, mert annyit, azt hisszük, joggal elmondhatuk, s ezt egész Pécsen és Baranyában mindenki tudja, hogy a mi ujdonságainknak nincsen árak. Mi magunk azonban többször búsán árt fizetünk egy-egy ujdonságért és pedig nem irásdíj, hanem, midőn valamely fölmerült eseményt az igazsághoz hiven a közügy érdekében regisztrálunk, látjuk, hogy tárgyalagos közlásunk némelyeknél visszatetszést szült és egyik-másik előfizetőt elpártolásra birt a mi bizony hirlapoknál megszokott dolog, azt szeretvén az előfizetők, ha a hirlap, melyet ők tartanak, az ő szájkól ize szerint beszél, mit magunk is rendőn valóban találunk és ha most mégis a dolog megbeszélés tárgyává teszünk, oka az, mert az eset nagyon föltűnő, nagyon jellemző — legalább előttünk az — melylyel foglalkozni kötelességünknek tartjuk. Olvasónk bizonyára emlékezni fognak még arra a vizsálynak, mely a pécsi izraelita hitközség és ennek egyik tanítója között kitört. A tanítót ugyanis több évi alkalmazás után el akarták mozdítani állásától; az úgy a városi közigazgatási bizottság elé került, (mely a törvény értelmében a tanító mellett foglalt állást,) innen felebbzetetett a miniszterhez és a miniszter kimondotta, hogy a tanító állásába visszahelyezendő. A miniszter a határozatát közölték (mi a közönség irányában tartozó kötelességünk volt) és reményünket fejezték ki, hogy ezzel a dolog fölkavert folyása ismét rendezetése jobbra fordul, (ami az izraelita felekezeti iskoláughy életfeltétele volt akkor, sőt az ma is.) És mégis mi történt? Az izraelita hitközségi hivatal, mely lapunk törzselőfizetői főképp tartozott, zokun vette ezt az ujdonságot és lapunkról lemondott. Azt hisszük, és erre hivatkozhatni vélünk: közönségünk ismer bennünket annyira, hogy ha mi, miszerint a lemondásban nem az reánk van irányadó, hogy előfizetőink száma egygyel csökkent, a minthogy szilárd meggyőződésünk, melyet mindenkor vallottunk és tetteikkel megerősítettünk, hogy egy jóvalvaló hirlap soha sem aljasodhatik le annyira, hogy egyes előfizetők, vagy a tömeg kegyét hajhászsa, meggyőződése és az igazság rovására. És bár szép dolog és megvalljuk: jól esik látni, midőn az előfizetők a lap zászalja alá sorakoznak, de e tömeg kedvéért a meggyőződés szent zászalját idegen bálványok előtt meghajtatni, az igazság, a szabadság, a felvilágosodottság, a tisztesség utjáról letéríteni, sárba, pi szokba hurcolni engedni oly silányaság, melynek elkövetésére csak rabzslaga lélek képes. Így gondolkozván mi az előfizetőkkel, kiknek serege a lapot csak fentarthatja, támogathatja, de nem irányíthatja, másrészt természetesen az előfizető azon joga, hogy a lapot, ha nyilvánvaló egyet nem ért, vagy egyéb okból cserben hagyja. De ok nélkül cserben hagyja egy lapot, mely kötelességeit hiven és őszintén teljesíti, oly eljárás, melylőt minden jóra való ember tartózkodni fog és még inkább tartózkodni kell oly eljárásról egy hivatalnak, mely maga is állandó irányt jelöl meg és folyton az állandó irányban fejti ki munkásságát, szükséges, hogy munkásságában

elvék és ne szeszélyek által vezéreltesse magát. A pécsi izraelita hitközségi hivatalt azonban úgy látszik, szeszély és nem elvek vezérik. Meg vagyunk győződve, hogy a pécsi izraelita hitközség tagjai között — talán a visszahelyezett tanító ellenfelei kivételével — nem akad egy sem, ki a hitközségi hivatalnak lapunk ellen követelt eljárását helyeselné és midőn ezt hangsúlyozzuk, sajnálatunkat fejezzük ki, nem mert egygyel kevesebb az előfizetőnk, mi reánk nézve irányadó sohasem volt, de sajnálatunk kell azt a sivár szemlelet, mely a pécsi izraelita hitközségi hivatal velünk szemben követett eljárásából kiárad. Önerzetünk azt sugja, hogy ezt a méltatlan eljárást a pécsi izraelita hitközségnek éppen velünk szemben nem lett volna szabad alkalmaznia. Avagy felede volna már a közel mult? Csak 9 éve és a pécsi izraelita hitközség már nem tudná, hogy mit tett a „Pécs” a szorongattatás napjaiban az izraelita felekezet védelmére? Felede volna már, hogy e nehéz napokban nem volt az országban hirlap, mely erősebben vette volna föl a harcot az embertelen antisemitismus ellen, mint épen a mi lapunk, nem csak hogy őszintén, de határozottan saját károsodására, mert midőn a szabadelvűség követelményehez hiven izraelita polgártársaink jogai mellett sikra szálltunk, ezért egy nap alatt 90 előfizető vonta meg fölünk támogatását, mi több mint évi 700 frt veszteségnek felel meg. És mi mégis megmaradtunk a szabadelvűség és jogegyenlőség zászlaja mellett, mely alati küzdeni dicsőség és emberhez méltó. És megértük, hogy irányunk győzedelmeskedett az egész vonalon. A sötétség korszaka letűnt, leküzdésében lapunknak is volt tisztességes része és a küzdelmünkért — a raktuk az elismerés babérkoszoruját a pécsi izraelita hitközség tőle. Eltűszük legszébb emlékek közé és ezzel az emlékek, mint harci jelek fogjuk ismét és ismét, ahányszor csak kell a jogegyenlőség harcot megküzdeni. „Semper idem.”

A vörös-kereszt egyesület álarcos bálja iránt, mely február 4-én fog megtartatni, oly nagy érdeklődés mutatkozik városszerte, hogy e kezdetlő fogva legjobb híru mulatságnak sikerét már eleve biztosra vehetjük, a mit a vörös-kereszt egyesület, tekintettel emberbaráti és jótékony céljaira, valóban meg is érdemel. A bál rendezői: Angyal Béla, or. Aronffy Rókus, Feiler Mihály, Ferency László. Muznhárt Géza, Reeh György dr. Tröber Aladár, Jeszenszky Kálmán.

Kimutatók. A január 24-én tartott jogász- és népszámlálási előfizetők: Zsinkó István 5 frt, Dobszay Antal 5 frt, Szeifritz István 5 frt, Girk Alajos 4 frt, Kiss József 1 frt 50 kr., Lechner János 5 frt, Szili László 10 frt, Dömötör N. 50 kr., Budits N. 5 frt, Beck N. 3 frt, Czizer József 5 frt, Liki János 2 frt, Kardos Kálmán 10 frt: dr Blum Béla 5 frt, dr Kohárics Károly 1 drb cs. k. arany, dr Miltényi Miklós 5 frt, Incedi Dénes 5 frt, Zavaros Péter 50 kr., Schlauch Imre 2 frt, dr Szeredi József 8 frt 50 kr., Hinka László 5 frt, N. N. 1 frt, Bánfai Simon 5 frt, M. J. 3 frt, dr Nick Alajos 3 frt 50 kr., Mundszhárt Géza 2 frt 50 kr., Monostori Erreth Antal 3 frt 50 kr., Erreth János 8 frt 50 kr., Dellimanits István 5 frt, Pinter József 5 frt, Aidinger János 5 frt, Mutschenebacher Victor 2 frt, Sz uli János 3 frt, Szaunter Gusztáv 10 frt, Dobszay Antal 1 frt, dr Schauerk Bódog 5 frt, Engel Lajos 2 frt, Sável Kálmán 1 frt 50 kr., Bedő Károly 5 frt, Dulánszky Adolf 5 frt, dr Arony Rókus 1 frt 50 kr., N. N. 3 frt 60 kr., Károh N. 50 kr., dr Lukács Adolf 1 frt 50 kr., Feierstein Emil 1 frt 50 kr., dr Lammer Károly 1 frt 50 kr., Thurn Emil 50 kr., Petrovics N. 2 frt, Höfler N. 50 kr., Percel Béla 2 frt 50 kr., Driesz Lajosné 2 frt, N. N. 3 frt 50 kr., Eisner Dóci 5 frt, dr Müller János 1 frt 50 kr., dr Mihályfi Ernő 2 frt 50 kr., dr Höllding Miksa 5 frt, dr Bors Emil 5 frt, Razgha Gyula 3 frt, Ruprecht István 1 frt 50 kr. Összesen 203 frt 50 kr. Fogadják mindnyájan a jótékony cöl érdekében tett kegyes adományaiért hála kőszönetünket. A rendezőség nevében: Parragh Antal s. k. elnök, Decleva Ignác s. k. pénztárnok.

Meghívás.

A „Barosi sertészizlalo részvény-társaság” folyó évi február hó 24-ik napján délelőtt 9 órakor Barcstelepen az „Orpheum” termében

VI. rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. cz. részvényesek* tisztelettel meghívottnak. 3375

N A P I R E N D:

1. A szavazatszedő bizottság választása és két tagnak a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére való kiküldése.
2. Az igazgatóság évi jelentése.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. A zármerleg bemutatása s a felmentvény megadása.
5. Határozathozatal a tiszta nyereménynek mikénti felosztására.
6. Az igazgatóság újbóli választása.
7. Netáni indítványok (17. §. h. pontja.) Barcstelep, 1891. január 24-én.

Az igazgatóság.

Zárszámadásaink a közgyűlés előtti 8-ik naptól kezdve intézetünk hivatalában betekinthetők.

* §. 9. Minden részvényes illetőleg meghatalmazottja, ki jogával élni akar, köteles joga alapját képező részvényeit, melyeknek azonban legalább 6 héttel a közgyűlés előtt névére kell írva lenniük, 5 nappal a közgyűlés megtartása előtt, az e végre megjelölt helyre letenni. E felatti igazolási jegy állítatik ki, melyért a lelett részvények bármikor visszaadnak.
§. 17. h) A részvényesek indítványai csak akkor tárgy alhatok, ha legalább 14 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál írásban benyújtásuk.

Eddig fölülmulthatatlan!

Maager Vilmos-fele valódi tisztított

DORSMAJOLAJ

3248 Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségéről fozva gyermekkeleknek is különösen ajánlatok és rendeltek mindama eset-knél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell- és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.

Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben, III. kerület Hutmart 3., valamint

az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában. PÉCSETT: Sipőcz Istvan, Zsiga Laszlo. ifj. Erreth János és az Irgalmasok gyógyszerárában. Reeh Vilmos, Spitzer Sandor fia, Köszl Janos k-reskedésében.

Minden hasonló készítményekkel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacskokat, melyek mentesek minden ártalmas anyagtól s a legnagyobb eredetmennyel használtatnak az altsati szervek betegségeinél, könnyen hasajtkók és vertisztítók. Egy gyógyszer sem kedvezőbb és a melllett egészen ártatlanabb

székrekedéseket a legelőbbit betegségeknek e biztos forrásait olvasni és cukrozott alakja miatt még gyermekek is szívesen veszik. Ezen labdacskok dr. Pitha udvari tanácsos-tól igen megtisztelő bizonyítvánnyal lettek kintitve.

Egy 15 labdacskot tartalmazó doboz 15 kr. Egy henger (8 doboz 120 labdacsk.) ára csak 1 frt o. é.

Óvás! Minden doboz, a melyen a cég: gyógyszerár „zum heiligen Leopold” nem áll és háto oldalán védjegyüket nem horója, hamisítvány, melynek megvetőtől a közönség óvatik. Igazán kell figyelni, hogy ne rossz s nem csak semmi érdemlyt fel nem mutatható, de épszerűvel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan Neustein-féle Erzsébet labdacskokat kell kérni és ezek a borítékban és használati utasításon az itt látható alá-írással vannak ellátva.

Hauptniederlage in Wien: Apotheke „zum heiligen Leopold” des Ph. Neustein Innerstadt. Ecke der Planken und Spiegelgasse. — Hauptniederlage in Fünfkirchen: Apotheke L. Sipőcz, L. Zsiga, und bei die Barmherzigen, in B.-Sellye: Apotheke F. Úwira. 3240

Mindenben nagy választék!

Báli virágok, legyezők, fejdíszek. Legújabb ruhadíszek, osipkéék és osipke-szővetek ruhákra,

ROTH és ROSENTHAL-nál
Király-(Fő)utca „Hattyu“-épület.

selyem báli kendők és illatszerek. — Férfi báli ingek, nyakkendők, claqueok!!! és belépők.

Pontos kiszolgálás! Zárószó: Tisztelettel.

Mintákkal is szolgálunk.

EXPEDITION VON MÖBELN

ohne Emballage

BUTORAKTÁR MÖBEL LAGER

TISCHLEREI

und

mit dem pfertrieb

ASZTALOSÜZLET

ASZTALOSÜZLET

Vízvezeték i szűrő

Legbiztosabb szer egészségtelen ivóvíz ellen!

A PASTEUR rendszerű Chamberland-féle szabadalmazott

szűrő

a legegyszerűbb módon, bármily zavaros vagy tisztátalan vizet, kristálytisztára szűr. — A Pasteur-féle rendszer az egyedüli, mely által vizet mikroba- és bakteriamentesen szűrni, tehát minden fertőző osírárt, a cholera, typhus, stb. bacillusokat a vízből eltávolítani lehet. Elismerve valamennyi egészségügyi és orvostudományi kapacitás által és a budapesti járványbizottság által ajánlva.

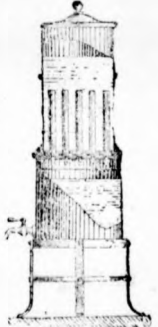
ZELLERIN MÁTYÁS

cz. és kir. udvari szállító

Budapesten, VII., nagydiófa-utca 14. szám és Sebestyén tér 4. sz. 3216

Arjegyzékek és magyarázatok kívánatra bérmentve küldetnek.

Háztartási szűrő, fel-töltésre berendezve

NEVELÉS ÉS KÖZOKTATÁS

A „PÉCS” MELLÉKLAPJA.

MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER.

Baranyamegye tanügye.

(Salamon József tanfelügyelő évi jelentése.)

I.

Iskolák, árva-, szeretetházak és kisdobodók áltitása.

1. A megyénkben levő 359 polgári község közül helyben egy vagy több iskolával bírt 319, a szomszédos községek valamelyikével együtt iskolázott 37, teljesen iskolátlan volt 1, melyet a tan-kötelesek csekély számánál fogva iskola-állításra törvény szerint kötelezni nem lehet, a távolság miatt pedig a szomszédos községek egyikéhez sem kapcsolható. A megye területén lévő 176 pusztánál közül iskolával bírt helyben 16, iskolátlan volt s a körülmények szerint a szomszédos községek iskoláiban nyertek oktatást a többi 160 pusztán s telep tankötelesei.

2. Árva- és szeretetház eddig a megye területén nincs, de ügybuzgó alispánunk kezdeményezésére mozgalom indult meg ez irányban, mely remélünk engedi, hogy ezen rég érzett s most már minden kétségen kívül létrejövő humanus intézmény sok árva helyzetét fogja elviselhetővé tenni.

A múlt évben fennállott 5 óvodánk száma nem szaporodott a múlt évben jeleztem szegénységi okok miatt, ezeken majd csak a kilátásba helyezett s az óvodák felállítását kötelezővé tevő törvény életbeléptetése fog lendíteni.

Új iskolák s illetve új tantermek építettek, új tanítói állomások szerveztettek a következő községekben, u. m.:

A) *Új iskola létesült s illetve a szűnetelők ismét működtek:* Bezedeken a g. kel., Marázán az ágost. ev., továbbá Tapolea, Braidaiföld és Izabellatoldón az uradalmi iskolák. B) *Új tanítói állomások szerveztettek:* a baranyavári, darázi, monostori rk., a m.-bolyi ágost. hitv. evang., a szerdahelyi ev. ref. és a vasasbányatelepi társulati iskoláknál. C) *Új iskola és illetve tanterem építettek:* Olason közs., Bozokon, Darázson, Dárdán, Laskafalun, Lőcsön, Monostoron, Szemelyen, Vörösmarthon, Püspök-Lakon rk., Hidasdon ág. hitv. ev., Sellyén ev. ref., Sárokon g. kel., Vasasbányatelepen társulati. D) *Nagyobb átalakítások eszközöltettek:* a kémesi, n.-bolyi és nyomjai közs., a baranyavári rk., a dr.-palkonyai, a marócsai, sellyei ref., a marázai ág. hitv. ev. és a vasasbányatelepi társulati iskoláknál. E) *Tatarozásra költöztettek:* a baari, baranyavári, jení, kácsfalui, keskendi, ligethi, málomi, n.-hajmási, somberek, szabari, udvari, vörösmarthy, rácgörcsényi, püsp.-mároki, p.-bogádi,

oroszlói és pellérdi rk., a csehii, hidvégi, katádfai, kölkedi, mohácsi, sellyei, siklósi, tésefai, várkonyai ev. ref., a bolmányi, a n.-hajmási, a rác-kozári ág. hitv. evang., a somberek g. kel. felekezeti iskolatartók. F) *Bebutorozást eszközölttek:* a szederkényi közs., a baranyavári, darázi, kácsfalui, keskendi, laskafalui, ligethi, monostori, n.-hajmási, szárászi, szemelyi, vörösmarthy, p.-mároki, p.-bogádi, pellérdi rk., a kis-csányi, kölkedi, siklósi, várkonyai ev. ref., a hidasdi, marázai, n.-hajmási, rác-kozári ág. hitv. evang., a szabolesbányatelepi és vasasbányatelepi iskolafenntartók. G) *Újon szervezett tanítói állomások szervezésére, vagy a létezők fizetési feljavítására:* a baranyavári, a darázi, a batina, a meződi, a monostori, szárászi r. k., a m.-bolyi ág. hitv. ev., a szerdahelyi ev. ref. és a vasasbányatelepi társulati iskolák fenntartói. S így egészben új iskola vagy tanterem-építés, átalakítás, tanterem-kibővítés, tatarozás, bebutorozás és felszerelés, tanítói fizetés alapítás vagy javítás címén 89 iskolajavítás eszközöltetett, melyekből csak az építkezésekre 48000 forint esik, mely kiadások viselésében az iskola tartók egyedül magukra voltak utalva, a mennyiben sem állam-, sem egyéb segélyezésben nem részesültek.

Ezen kiadásoknak, amennyiben az építkezések a szóban lévő tanév alatt befejezést nem nyertek, csak részben vannak az ezen évi statisztikai kiadások közt elszámolva.

II.

Az iskolába járás.

Az iskolába járást illetőleg tisztelettel jelentem, miszerint a 51351 tanköteles közül tényleg 49821 járt iskolába 440550 félnapos mulasztással, melyekből fölmentetett 420930, pénzbüszsággal büntetett 19620, mulasztott pedig 2027 tanuló, bírságpénz fejében befolyt 482 forint 43 krajár.

Összehasonlítva ezen adatokat a múlt év hasonló adataival, a mulasztási esetek száma emelkedett 47401-gyel, de a mulasztók száma esett 29533-ról 20270-re s így míg a múlt évben egy tanulóra esett átlag 13 félnapos mulasztás, addig ez évben 21 jut. mi azt mutatja, hogy míg általában többen jártak szorgalmasan ez évben, mint az előzőben, másrészt a mulasztók is hanyagabban jártak, mint azelőtt; valamint azt is, hogy az elüljárók a büntetések végrehajtásában is nem voltak eléggé érelyesek, mit a befolyt bírságpénzek

összege, habár emelkedett is 44 forinttal, eléggé bizonyít.

III.

Tanfelügyelők s azok felszerelése.

Ezen évben a tantermek száma (mely 579) csak 1-gyel, iskolaházak száma (417) 2-vel, ellenben a tanítók természetbeni lakása (497) 12-vel szaporodott; továbbá szaporodott a tornatermek (144) száma 11-gyel, iskolai író-táblák (709) száma 8-cal, szemléltetési képek száma (169) 4-gyel, a fali olvasó-táblák száma (485) 4-gyel, számológépek (411) 6-tal, Osztrák-Magyar monarchia fali térképe (208) 1-gyel, föld öt részre (172) 2-vel, iskolai könyvtárak száma (115) 5-tel; szaporodott a megyei fali térképek száma (284) 9-cel, a megyei kézi térképek száma (2708) 175-tel, a községi térképek (22) 4-gyel, a métermértékek fali tábla gyűjteményei (143) 2-vel. Ellenben apadt a Magyarország fali térképek száma (405) 1-gyel, Europa (334) 10-zel, földgömb (340) 13-mal, természetrajzi gyűjtemény (285) 7-tel. Ez azonban onnét magyarázható, mert az előző években különösen az ugynevezett különlegességekben nagyobb mérvű beszerzések eszközöltettek, más részről azt sem lehet tagadni, miként az iskolatartók az elhasznált tanszerek újakkal pótlását nem tartják valami nagyon sürögös teendőjüknél s nem ritkán arra is erélyes meghagyást várnak.

IV.

A tanügy állása általában a statisztikai adatok szerint.

1. A tankötelesek száma tett összesen 51351-et.

És pedig	
6—12 éves fiú	18446
9—12 „ leány	18166
összesen	39612
vagyis az összes tankötelesek 71,9%-a.	
13—15 éves fiú	7883
13—15 „ leány	6856
összesen	14739. mely

28,1%-ot tesz.

Vallás szerint:

rom. kath.	39203
gör. kath.	8
gör. kel.	2221
ev. ref.	5903
ág. hitv.	2600
unitarius	—
izraelita	1416
együttesen	51351

Nyelv szerint:

magyar	24464
német	20277

román	—
tót	425
szerb	2203
horvát	3978
ruthén	4

együttesen 51351

Az 1416 izraelita mind a magyar nyelvi, a 141 cseh, 108 morva, 135 krajnai és 2 lengyel pedig a tót anyanyelvi csoportba lőn főlvéve.

2. A tényleg iskolába járók viszonyai.

Tényleg iskolába járt a tankötelesek közül 49821 tanuló. És pedig:

a) az elemi népiskolákba

fiu	196:9
leány	17466

összesen 35161

b) ismétlő iskolákba, ide értve az iparos és kereskedelmi tanulókat is

fiu	7199
leány	6422

összesen 13621

c) felső nép- és polgári iskolákba:

polg. fiu	70
polg. leány	129

összesen 199

d) magánintézetekbe (de csak elemibe):

fiu	16
leány	201
összesen	217

d) középiskolákba (gymnasium- és reálba 9—15 éves fiu):

összesen 619

Mindent összesévé 49831.

Vallás szerint:

rom. kath.	38277.
gör. kath.	8
gör. keleti	1905
ev. ref.	5783
ápost hitv.	2435
unitárius	—
izraelita	1413

együttesen 49821

Anyanyelvük szerint:

magyar	23892
német	19782
román	—
tót	425
szerb	1887
horvát	3831
ruthén	4
együttesen	49821

Iskolába nem járt:

fiu	726
leány	803

összesen 1530

(Folytatása következik)

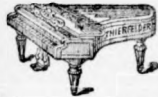
A kereskedelmi forgalomban levő valamennyi dors-májolajak közül tudvalegőleg a Maager Vilmos felét rendelik leggyakrabban az orvosok, mert a Maager cég Bécsben majdnem 25 évi fennállása óta a tapasztalat szerint rendszeresen egyenlő jóságú és hatással bíró minőséget hoz forgalomba. A valódi Maager-féle dors-májolaj elnyerése céljából tessék a bevásárlásnál arra ügyelni, hogy az üvegen a „Maager” név he legyen égetve és hogy a címjogyer, valamint a használati utasítás is a „Maager” név látható legyen.

Gyomorégés, gyomorgörcs és vértolulás a fejben következményei a megzavart emésztő szervezetnek, ezeknek szabályozására legjobb eredménnyel használható a már ismertté vált dr. Rosa-féle balsam B. Fragner gyógytárából Prága 205. III. Raktár majd minden gyógytárban. Lapunk mai számában foglalt hirdetését ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:

FEILER MIHALY.

Kitüntetés a világhírlapításon: London 1862, Páris 1867, Bécs 1873. Páris 1878-ban

Zongorák részletfizetésre
Bécsben és a vidéken

Concert, salon és szárnyszongorák, valamint pianók s jól ismert Gottfried Cramer, Wilh. Mayer bécsi kivitelezésű gyárakból 380, 400 45, 500, 50, 600, 650 kftért. Más zongorák 280 kftől 350 kftig. Pianino 350 kftől 600 kftig.

Thierfelder A. zongora-raktára és k. élescsészé intézete Bécs VII. Burgr. 71

MÁRIACZELLI gyomorcsépp
készítve BRADYK-C. védfőnök által
gyógytárban Krasznai Bécsben
Elsmeret külföldi, gyomorcsépp és elővenő hatású gyógyszer készítése zavarok esetében. Csak a „Máriaczell” védőjeggyel és aláírással ellátott készítmény valódi. Ár: üvege ára 40 kft., nagy üvege készítmény 70 kft. Az alkotó részek nyilvánosságra vannak hozva. Gyógyszerárakban kaphatók.

„LE GRIFFON”
a legjobb szivarka-papír.
Kapható:
ALT és BOHM kereskedésében PECSÉTT

1978/1890.

HIRDETMÉNY.

3366

Pellérd községnek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX. és az 1889: XXXVIII. t. cikkek értelmében elkészítették és a nyilvánosságnak átadván, ez azon felszólítással tétetik közzé, hogy

1. mindazok, a kik az 1886: XXIX. t. cikk 15. és 17. §-ai alapján — ide értve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is, — valamint az 1889: XXXVIII. t. cikk 7. §-a alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törleli keresetüket, azok pedig, a kik valamely teherátvitelnek az 1886: XXIX. t. cz. 22. § illetve az 1889: XXXVIII. t. cz. 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az **1891. évi június hó 30-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított keresetük annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886: XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ai eseteiben — ide értve az utóbbi szakaszban az 1889: XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzetése ellenében ellentmondással élni kívánnak, ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1891. évi június hó 30-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a fentebbi 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, az e tekintetbeni felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis az **1891. évi június hó 30-ik** napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulva után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett 3 ik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, — hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerti másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak — az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Pécsett, 1890. decz. 30-án.

Lukrits István,

kir. törvényszéki bír.

LEDERER MANÓ

kárptos és díszítő

Király-utca 21. PÉCSETT Király-utca 21.

Ajánlja magát minden a szakmába vágó munkák elvégzésére izléses és olcsó árak mellett; továbbá

kész garnitúráit, ottománok-, divánok és

madraczokat a legjobb minőségű anyagokból készítve.

Védői megrendelések lelkiismeretesen gyorsan eszközöltetnek.

Vidékre minták bérmentve küldetnek.

Olcsó és jó tűzifa.

10 forint

egy méter-öl, vagyis 4 köbméter

hasábf

házhoz szállítva kapható

Pintér József

akereskedésében.

Legfinomabb valódi angol rum, valamint kitünő minőségű belföldi rum, kiváló finom orosz tea, teasütemények, továbbá valódi francia, valamint belföldi cognac nagy választékban; a legolcsóbb áron, fűszer- és gyarmatárak 3 kg. bevásárlásánál jelentékenyen olcsóbb áron KÖSZL JÁNOS fűszerkereskedésében város-ház-épület.

Könyvek bekötése gyorsan és olcsón eszközöltetik. Könyvnyomdájában. ENGEL LAJOS olcsó árak mellett könyvnyomdai munkák legdisezebben kiállított

„Mit hozzon a kis Jézuska?”

Nem kevés gondot okoz ez a kérdés mindazoknak, kik szereteteiket a közeledő karácsonyi és újévi ünnepek alkalmára valamely igazán kedves ajándékkal akarják megajánlani. Kedvesebb és szeribb ajándék nem létezik, mint valamely zeneeszköz. Hisz tudvalevő, hogy a művészetek összes ágai közt a zene az, a mely leginkább hat a lélekre s mely a kedélyt felvidítani képes. Különösen érezhető a zene jótékonyága a téli idején, midőn a természet zordonsága kedélyünket ugysis lehangozza. Ugyanakkor egy hangszer a családi körben valóságos jótétemény. E szempontból helyen valónak találom a t. cz. közönség figyelmét hangszeripar-telepem kiállítására felhívni. A nyenesen berendezett főaktárában a

jelenleg létező összes zenekarbelti s műszes hangszerek oly gazdag és változatos tárházat szemlélhetjük, mely nemcsak hazánkban, de külföldön ritkítja párját. Az összes réz- és fafuvó-, verő- és vonós hangszereken kívül soknemű váltója található itt az ujabban annyira kedvelt és elterjedt mechanikai zenélő műveken, melyek semmiféle zeneismeret nélkül is játszhatók. A legzesebb zenedarabokat tetszése szerint eljátszhatja. — Szébb és alkalmasabb ajándékokat alig képzelhetünk, mint oly tárgyat, mely nemcsak pillanatnyi meglepetés van szánya, hanem czélzerűsége és tartóssága folytán általánosan emlékezetben is marad.

Nagy kepes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök készséggel. Szilágyi harmonikáról szóló külön kiadásban megjelent árjegyzék ts.

STERNBERG ARMIN HANGSZER-IPARTELEPE BUDAPEST,

3058

VII. ker., Kerepesti ut 36. sz.

Hirdetmény.

19789/1890

Győd községnek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX. és az 1889: XXXVIII. t. cikkek értelmében elkészítettvén, és a nyilvánosságának átadatván, ez azon felszólítással tétetik közzé, hogy

1. mindazok, a kik az 1886: XXIX. t. cikk 15. és 17. §-ai alapján — ide értve e §-oknak 1889: XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t. cikk 7-ik §-a alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, a kik a mely teherterhelés átvitelének az 1885: XXIX. t. cz. 22. §-a, illetve az 1889: XXXVIII. t. cz. 15. §-a alapján való mellőzést megtagadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1891. évi június hó 30-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított keresetük annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886: XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ai eseteiben — ide értve az utóbbi szakasznak az 1889: XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzetése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1891. évi június hó 30-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtásuk, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk figyelembe vételét nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a fentebbi 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, az e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis az 1891. évi június hó 30-ik napjáig bezárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azokat a feleket, a kik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, — hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak — az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Pécsett, 1890. decz. 30-án.

Lukrits István, kir. törvszéki bíró.

Gyors és biztos segítség gyomor bajok és azok következményei ellen,

Az egészség fenntartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb és leghatásosabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalszam dr ROSA-tól.

Ezen életbalszam a legjobb és leggyógyhatásosb gyógyfűvekből a leg gondosabban van készítve és különösen minden emésztési bajok, gyomorgörzés, étvágyhiány, savanyos felbőfőzés, vértelenség, aranyeres bajok stb. ellen tel jesen hatásosnak bizonyul. Ily kitűnő hatásai következtében ezen életbalszam egy bebizonyult, megbízható háziszerévé lett a népek. Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismert íratok ezzel bárkinék betekintés végett rendelkezésre állanak.

Óvás! Hamisítások elkerülhetése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalszam” minden üvege sje kék burkba van csomagolva, melynek hosszoldalán „Dr. ROSA életbalsama a „fekete sashoz” címzett gyógyszerárból, FRAGNER B. Prága 205 III.* német, cseh, magyar s francia nyelven olvasható, széles feleln pedig a védjegy látható.

Dr. ROSA életbalsama valódián kapható csak a készítő

FRAGNER B.

főraktárában, gyógyszerár „fekete sashoz” Prágában 205—III., és BUDAPESTEN Török József gyógyszerésznél, Király utca 12. sz. Budai Emil városi gyógyszerárban a Városház-teren. — Pécssett SIPOCZ ISTVÁN gyógyszerárban. Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerárában van vaktár ezen életbalszamból.

Ugyanczt kapható:

„prága i általános házi kenőcs”

több ezer hálynyilatkozattal elismert biztos gyógyszer mindenféle gyulladások sebek és g nyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredményel használható a női-embő gyulladásánál, a tej tepsedésénél és az embő megkeményedésénél szűléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fákadékoknál, pokolvárnál, körmögynél, az ugynevezett korömférenél, ekeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsírdaganatoknál, érzékenlen tagoknál stb. Minden gyulladás, daganatot, ekeményedést, felpuffadást a legrovidebb idő alatt meggyógyít és a hol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrovidebb idő alatt tájladal nélkül felszívja, kiégeti és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajcáros szelencékben.

Óvás! Mintán a prágai általános házikenőcsöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve és csak akkor valódi, ha a sárga éresz-elence, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kölkartonba, melyen a védjegy látható — burkolva van.

HALLASI BALZSAM a legbizonyultabb, számtalan próbatat által legbtosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyítására és az egészen elvesztet hallási tehetség visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt. 310

Önkéntes árverési hirdetmény.

Néhai Mendlik Agoston apát-plébános hagyatékát képező ingóságok, ugymint: **szoba-butorok, konyha-eszközök, továbbá fehér- és egyéb ruhakeműek** a pécs-belvárosi plébánia helyiségeiben

1891. február 3., 4. és 5-ik

napjain mindenkor délután 2 órától 5 óráig tartandó önkéntes árverésen készpénz fizetés mellett eladatnak.

3374

Pécssett, 1891. január hó 6-án.

Mendlik Teréz

az örökhatyó nővére,
mint végintézkedésének végrehajtója.

Értesítés.

Tisztelettel tudomására hozzuk a n. t. közönségnek, hogy az

„OSZTRÁK PHÖNIX”

biztosító társulat

Pécs és környékbeli főügynökségét

özvegy Reeh Vilmosné cégére

(Ferenziek-utca 4. sz.) ruháztuk át, a hol **tűz-, jég-, élet- és baleset elleni** biztosítások a legjutányosabb feltételek mellett elfogadtatnak és feljavítottások a legkészségesebben adatnak. 3356

Az „Osztrák Phönix”

biztosító társulat budapesti vezérügynöksége.

19875/890.

Hirdetmény.

3368

N.-Ürögh községnek telekkönyvi betétei az 1886. XXIX. és az 1889. XXXVIII. t. cikkek értelmében elkészítettvén, és a nyilvánosságának átadatván, és azon felszólítással tétetik közzé, hogy

1. mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. cikk 15. és 17. §-ai alapján — ide értve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. cikk 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, — valamint 1889. XXXVIII. t. cikk 7. §-a alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, a kik valamely tehertétel átvételének az 1886. XXIX. t. cz. 22. §-a, illetve az 1889. XXXVIII. t. cz. 15. §-a alapján való mellőzést megátadni kívánják, e végből kereseteket hat hónap alatt, vagyis az **1891. évi június hó 30. napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabitható záros határidő eltelte után indított keresetük annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ai eseteiben — ide értve az utóbbi szakasznak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzetése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1891. évi június hó 30-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatóságához benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabitható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy azok, a kik a fentebbi 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, az e tekintetbeni felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatóságához hat hónap alatt, vagyis az **1891. évi június hó 30-ik** napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabitható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetek azok a felek, a kik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, — hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak — az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Pécssett, 1890. december 31.

Lukrít István kir. tsvszéki biro.